

LES MEDUSES

QUÈ SÓN LES MEDUSES?

Les meduses són animals que pertanyen al grup dels Cnidaris i, quan són adults, viuen flotant en el mar –són organismes pelàgics-. Tots els Cnidaris es caracteritzen per la possessió de cèl·lules urticants, els cnidocists, que fan servir per capturar preses i defensar-se. Quan aquestes cèl·lules entren en contacte amb una presa potencial es dispara un mecanisme que crea una petita ferida en la qual s'inocula una substància urticant. Aquest mecanisme és el mateix que es posa en marxa quan una persona toca una medusa. Una medusa té milers de cnidocists, localitzats en els tentacles i aquests continuen actius encara que la medusa estigui morta o a la sorra. També es poden disparar i inocular la substància urticant per xoc osmòtic o tèrmic, sense necessitat de que hi hagi contacte.

Les meduses viuen allunyades de la costa com individus aïllats o formant bancs, però periòdicament s'aproximen a la costa en quantitats variables, segons els anys, transportades pels corrents. L'arribada de meduses a la costa és un fenomen natural que principalment té lloc, durant la primavera i gran part de l'estiu. No es coneix però amb exactitud quins són els factors oceanogràfics i biològics que controlen les seves arribades i/o proliferacions a les platges i zones costaneres i no es poden fer previsions sobre les quantitats de meduses que arribaran cada any .

QUÈ FER QUAN ARRIBEN GRANS QUANTITATS DE MEDUSES A LA PLATJA

Degut a les molèsties i lesions que poden causar les cèl·lules urticants de les meduses als banyistes, es fan les següents recomanacions en el cas que es trobin en grans quantitats a les platges:

- **Informar als banyistes sobre el risc d'entrar en contacte amb aquests organismes (inclusos els tentacles trencats) fins i tot quan estan sobre la sorra.**
- **Prohibir el bany si la concentració de meduses a l'aigua és molt alta (desplegar la Bandera Vermella).**
- **Recollir amb precaució les que hagin arribat a la sorra.**
- **No trencar-les, ni a l'aigua ni a la sorra. Els cnidocists conserven la seva capacitat urticant en els tentacles trencats i d'aquesta manera s'incrementa la possibilitat de picades**
- **En cas de picada, seguir les recomanacions que s'indiquen a continuació.**

QUÈ FER DAVANT DE PICADES DE MEDUSES

Les substàncies urticants són específiques de cada espècie i, per tant, no totes les meduses tenen la mateixa capacitat per urticar. Les espècies més comunes a les costes de Catalunya, poden provocar reaccions locals en forma d'urticàries i erupcions a la pell, que poden manifestar-se durant hores. Excepcionalment, es poden presentar símptomes més greus com nàusees, vòmits, etc. En general, els nens, les persones amb antecedents al·lèrgics i les que ja han patit picadures de meduses, són les més sensibles.

- **No s'ha d'aplicar mai aigua dolça a la zona afectada; qualsevol intent de neteja s'ha de fer sempre amb aigua de mar.**
- **S'ha d'aplicar fred sobre la zona de la picada: una bossa de plàstic amb glaçons durant 15 minuts. Mai no s'han de posar els glaçons directament sobre la zona afectada. Si el dolor no es calma s'ha de fer una segona aplicació de 15 minuts.**
- **S'han de treure les restes de tentacles adherides a la pell al mateix temps o després de l'aplicació del gel, protegint-se'n el dits.**
- **No s'ha de fregar la zona picada amb res, ni amb la sorra, ni amb la tovallola, etc.**
- **No s'ha de gratar la zona de la picada.**
- **No s'ha d'utilitzar amoníac.**
- **Recordar que una persona picada queda sensibilitzada i és susceptible de poder presentar una reacció més severa si és picada per segona vegada.**
- **Si després de l'aplicació de fred, la persona empitjora progressivament amb l'aparició de complicacions, com ara dificultat respiratòria, convulsions o trastorns del ritme cardíac, cal que es traslladi a un centre sanitari on se li aplicaran les mesures de suport adequades.**